

FRAZEOLOGIZMY INŠPIROVANÉ BIBLIOU

byť v Adamovom rúchu

- byť nahý (o mužovi)

začať niečo od Adama

- začať celkom od začiatku
- rozprávať niečo veľmi podrobne

až do aleluja

- veľa, nadmieru, veľmi dlho, až do omrzenia

alfa a omega

- začiatok aj koniec, úplne všetko

byť alfou a omegou niečoho

- byť podstatou, základom, tým najdôležitejším

už je s ním amen, už je mu amen

- je vo veľmi zlej, nebezpečnej situácii
- zahynie, zomrie

za amen

- za chvíľu, za veľmi krátky čas, ihneď

posielať niekoho od Annáša ku Kaifášovi (od Kaifáša k Pilátovi)

- posielať niekoho, chodiť od jedného človeka (alebo úradu) k druhému, preháňať niekoho pri vybavovaní niečoho

je ich ako apoštolov

- je ich veľa, mnoho

krotký (tichý) ako baránok (ako ovečka)

- miernej, tichej, poddajnej povahy

FRAZEOLOGIZMY INŠPIROVANÉ BIBLIOU

nevinný ako baránok

- celkom nevinný, bez viny

báť sa niekoho, niečoho ako čerta, ako čert svätenej vody, ako čert križa

- veľmi, neobyčajne sa báť, mať hrôzu pred niečím

ani živej duše niet, nevidieť

- nikoho niet, nevidieť, nik, nijaký človek tu nie je

skoro dušu vypustil, vyplul

- skoro zahynul, zomrel (napr. od strachu, námahy)

egyptské rany

- veľké pohromy, séria nešťastí, ktoré nasledujú za sebou, reťaz nešťastných príhod

byť v Evinom rúchu

- byť nahá (o žene)

Evino jablko

- pokušenie

falošný prorok

- kto zneužíva svoju autoritu hlásaním nepravdivých, falošných, škodlivých, klamlivých ideí, myšlienok

Jóbove rany, zvesti; jóbovky

- veľké nešťastie, veľké pohromy, zlé správy

judášsky bozk

FRAZEOLOGIZMY INŠPIROVANÉ BIBLIOU

- neúprimný, pokrytecký výraz, prejav priateľstva, lásky, za ktorým sa skrýva zrada; akt zrady, pri ktorom sa predstiera priateľstvo, láska, ...

judášsky groš

- nestatočne získané peniaze, výhody (napr. udávanie)

zlý ako Judáš

- veľmi podlý človek

predať (zapredať) niekoho, niečoho za judášsky groš

- zradiť niekoho zo ziskuchtivosti, za výhody

mať Kainovo znamenie na čele

- byť zavrhnutý, vyvrhnutý spoločnosťou

nezostal kameň na kameni

- všetko bolo zničené, nič nezostalo celé, neporušené (o budovách, mestách)

dostať sa niekde, do niečoho ako Pilát do kréda

- dostať sa niekde bez vlastného pričinenia, nevedomky, omylom, bez vlastnej zásluhy alebo viny

spraviť kríž nad niečím, niekým

- vzdať sa, zrieknuť sa niečoho, niekoho
- vzdať sa nádeje, prestať dúfať v úspech niečoho, niekoho

siat' kúkol' medzi pšenicu

- kaziť, ničiť, mariť dobré úsilie zlým vplyvom, nesprávnymi, škodlivými zásahmi, zlým príkladom, ...

prišlo na lámanie chleba

- nastala rozhodujúca chvíľa, bolo sa treba rozhodnúť

FRAZEOLOGIZMY INŠPIROVANÉ BIBLIOU

už s Adamom loj kope

- už ho niet, zomrel

milosrdný samaritán

- kto nezištne, bez ohľadu na osobu, bez rozdielu pomáha tomu, kto je v núdzi, v nešťastí; milosrdný, súcitný človek

byť ako v siedmom nebi (cítiť sa ako v siedmom nebi)

- byť veľmi šťastný, uveličený, nadmieru spokojný

to je ako nebo a zem

- to sa nedá porovnávať, sú to celkom rozdielne, neporovnateľné veci, to je veľký rozdiel

neveriaci Tomáš

- kto neverí ani tomu, čo je očividné, čo aj iní uznávajú, kto o všetkom pochybuje, kto chce všetko sám zistiť, o všetkom sa sám presvedčiť

obetný baránok

- kto musí trpieť za druhých, na koho sa zvaľuje cudzia vina

oko nevidelo, ucho nepočulo

- je to ohromujúce, úžasné, nezvyčajné, mimoriadne, je to nevidané a neslýchané

oko za oko, zub za zub

- pomsta, odplata sa vykoná rovnakým spôsobom, ako bola spáchaná krivda, zlé sa pomstí zlým
- nemilosrdná odplata

to ešte ľudské oko nevidelo

- je to niečo mimoriadne, nevidané, je to veľká rarita, zvláštnosť

FRAZEOLOGIZMY INŠPIROVANÉ BIBLIOU

zo Šavla sa stal Pavol

- náhle úplne zmenil názory, povahu, celkom sa zmenil

to je isté ako na písme

- je to celkom isté, nemožno o tom pochybovať

nikomu nelietajú (nepadajú) pečené holuby do úst; myslieť si, že pečené holuby do úst lietajú (padajú)

- kto sa chce mať dobre, musí pracovať, nemožno sa mať dobre, nemožno očakávať úspech bez práce

plač a škrípanie zubov

- horekovanie, nariekanie zo zúfalstva, od hnevu

hlas volajúceho na púšti

- úsilie (obyčajne ušľachtilé, nesebecké), ktoré nenachádza ozvenu, podporu, slová, reči, ktoré nikto nechce počúvať, ktoré nikoho nepresvedčajú

Ako kto seje, tak žne. Ako čo zaseješ, tak budeš žať.

- výsledok býva primeraný vynaloženému úsiliu, predchádzajúca činnosť je podmienkou dobrého výsledku, osuhu

V cudzom oku vidí smet' a vo svojom brvno nevidí.

- na inom zbadá i malú chybu, ale sám si ani veľkú chybu neprizná; treba kriticky hodnotiť predovšetkým seba, nielen iných

Sodoma a Gomora

- miesto, kde sa robia neprístojnosti, miesto nerestí, skazených mravov

čakať na niečo, na niekoho ako na spasenie; ako na Božie zmilovanie

FRAZEOLOGIZMY INŠPIROVANÉ BIBLIOU

- veľmi netrpezlivo, túžobne čakať

čert nikdy nespí

- vždy treba rátať aj s neprijemnosťami, treba byť opatrný, lebo neprijemnosti, ťažkosti sú vždy možné

stáť ako soľný stĺp

- nepohnute, v úžase, stfipnutý, prekvapený stáť, zmeravieť, nemôcť sa ani pohnúť

ako na súdnom dni (ako na súdny deň)

- niekde je zmätok, vzrušenie, trma-vrma, ...

robiť sa (tváriť sa) svätým

- predstierať bezúhonnosť, nevinu, nevedomosť, pretvarovať sa

mať to svedomie

- môcť, vedieť urobiť niečo, čo niekomu škodí, ublíži

nemať toho svedomia

- nemôcť, nechcieť urobiť niečo, čo niekomu uškodí, ublíži

svedomie mu nedá (nedovolí)

- nemôže, nevie ublížiť, urobiť niečo (zlé, nespravodlivé) niekomu

múdry ako Šalamún; múdry ako Šalamúnove nohavice

- veľmi múdry aj prefikovaný

predať niekoho, niečo za misu šošovice

- ľahkomyselne, za neprimeranú protihodnotu zriecť sa niekoho, niečoho cenného
- zradiť za hmotný zisk

Pod lampou (sviečkou) býva tma.

FRAZEOLOGIZMY INŠPIROVANÉ BIBLIOU

- na ostražitosť, kontrolu, poriadok sa často zabúda práve na najdôležitejšom (vedúcom, zodpovednom) mieste

trinásť apoštol

- zbytočný, zvyšný, nepotrebný človek (piate koleso na voze)

umývať si ruky ako Pilát

- chcieť sa zbaviť zodpovednosti, obvinenia, usilovať sa vzbudiť zdanie, dojem neviny, nezainteresovanosti

ani vlások (vlas) na hlave sa mu neskriví

- celkom nič sa mu nestane, nik mu ani trocha neublíži

jesť (ochutnať) zo zakázaného ovocia

- okúsiť niečo nedovolené a ešte neznáme

zakázané ovocie

- niečo nedovolené, zakázané, neznáme, ale lákavé

Zakázané ovocie najlepšie chutí.

- často túžime práve po tom, čo nie je dovolené, čo nepoznáme, hoci je to škodlivé

čistiť zrna od pliev

- oddeľovať dobré, cenné, užitočné od zlého, bezcenného

farizejský postoj

- pokrytecký

zakikiríkanie kohúta

- zapretie

babylonská veža

- zmätok

FRAZEOLOGIZMY INŠPIROVANÉ BIBLIOU

leží ako Lazár

- ako mŕtvy, bez pohnutia, veľmi chorý, zle vyzerá

manna, Božia manna

- požehnanie

ľstivý ako had

- veľmi prefikáný

to je naše desatoro

- základné pravidlá

márnotratný syn

- človek, ktorý sa zmenil zo zhýralého, zatrateného na kajúceho, lepšieho

vyzeráš ako sňatý z kríža

- veľmi zle vyzeráš

opitý pod obraz Boží

- veľmi opitý

starý ako Matuzalem (žil 916 rokov)

- veľmi starý človek

márnosť nad márnosť

- všetko je márne

diabol doňho skočil (vošiel)

- pochytila ho nemilosrdná zúrivosť, krutosť

FRAZEOLOGIZMY INŠPIROVANÉ BIBLIOU

vypit' kalich horkosti až do dna

- zakúsiť, prežiť veľké utrpenie, ťažkosti; znieť, pretrpieť niečo ťažké, nepríjemné, bolestivé až do konca

falošný prorok

- kto zneužíva svoju autoritu hlásaním nepravdivých, falošných, škodlivých, klamlivých ideí, myšlienok

Kto čo hľadá, nájde.

- človek si môže sám za to, čo ho postihlo (obyčajne o niekom, koho zaslúžene postihlo niečo nepríjemné)

Nielen chlebom žije človek, nielen chlebom je človek živý.

- človek má nielen telesné, ale aj duševné potreby; človek sa nemá starať len o hmotné zabezpečenie, ale aj o svoje mravné hodnoty (vzdelanie, kultúru, ...)

prešiel si svoju krížovú cestu

- prežil veľmi ťažkú situáciu, životnú etapu

súboj Dávida s Goliášom

- nerovný súboj, vzťah, ...

každý si musí niesť svoj kríž

- každý si musí odtrpieť svoje nešťastie, utrpenie, bolesť, ...

kto do teba kameňom, ty doňho chlebom

- neodplácať sa zlým za zlé, ale naopak

ak ťa niekto udrie po pravom líci, nadstav mu aj druhé

- trp, ak trpíš za dobrú vec

FRAZEOLOGIZMY INŠPIROVANÉ BIBLIOU

ľahšie je prejsť ťave cez ucho ihly, ako ...

- porovnanie k človekovi, ktorému ide čosi veľmi ťažko (napr. sa s ním nedá dohodnúť na niečom, ...)

kto je bez viny, nech hodí kameňom

- nikto nie je bez viny, tak nech nikto neobviňuje a neposudzuje tých druhých

sype si popol na hlavu

- kajú sa

ako ho Boh stvoril

- nahý

prišiel deň, v ktorom musíš obetovať baránka

- nastal čas, keď človek musí niečo obetovať

nepomôže mu ani svätená voda

- ak má niekto neriešiteľný problém alebo sa ocitne vo veľmi zložitej situácii

má dušu čiernu ako diabol

- človek, ktorý pácha zlo

pekný a dobrý ako anjel

- človek, ktorý je dobrý, láskavý ochotný vždy pomôcť a je pekný hlavne zvnútra

deň čierny ako Veľký piatok

- veľmi smutný a nešťastný deň

Kristove roky

FRAZEOLOGIZMY INŠPIROVANÉ BIBLIOU

- ak má niekto 33 rokov, lebo Ježiš Kristus mal 33 rokov, keď začal verejne účinkovať

si niekomu trňom v oku

- si niekomu nepríjemný, prekážaš mu, ...

si skalný ako Sinaj

- neoblomný, pevný v názoroch, presvedčení, ...

si ako trúba Jerichova

- povieš všetkému všetko, každý sa všetko od teba dozvie

blúdiť ako Ahasver (Asuer – z Knihy Ester)

- nemať nikde pokoja, byť bez domova, bez vlasti

benjamínko, benjamín

- najmladší člen, človek, ...